

OTÁZKY KE SPECIALIZAČNÍ ZKOUŠCE Z PSYCHIATRIE pro rok 2015

ČÁST A – HISTORIE A ORGANIZACE PSYCHIATRICKÉ PÉČE, BIOPSYCHOSOCIÁLNÍ PODKLADY DUŠEVNÍCH PORUCH, PSYCHOPATOLOGIE, VYŠETŘOVACÍ METODY A VÝZKUM V PSYCHIATRII, PRÁVNÍ PROBLEMATIKA

1. Historie psychiatrie ve světě kromě českých zemí
2. Historie české psychiatrie
3. Současná organizace psychiatrické péče v České republice a připravovaná reforma
4. Klasifikace duševních poruch (MKN-10, DSM-5)
5. Bio-psycho-sociální model: genetické faktory, psychologické faktory a vlivy prostředí
6. Základní mozkové struktury a okruhy ve vztahu k duševním poruchám
7. Psychoneuroendokrinologie
8. Sociologie duševních poruch
9. Vědomí, orientace, pozornost a jejich poruchy
10. Myšlení – poruchy dynamiky a struktury
11. Myšlení – poruchy obsahu (bludy)
12. Vůle a jednání a jejich poruchy
13. Emoce a jejich poruchy
14. Vnímání a jeho poruchy
15. Pudy a instinkty a jejich poruchy
16. Intelekt a paměť a jejich poruchy
17. Osobnost a její poruchy (symptomy)
18. Základní syndromy v psychiatrii
19. Psychometrické škály v psychiatrii
20. Psychologické vyšetřovací metody v psychiatrii
21. Zobrazovací metody mozku v psychiatrii a EEG v psychiatrii
22. Biochemická a serologická vyšetření v psychiatrii
23. Základní výzkumné metody v psychiatrii (epidemiologické, animální, genetické, farmakologické a další)
24. Konziliární psychiatrie
25. Transkulturální psychiatrie, sociální psychiatrie a stigma duševních poruch
26. Způsobilost k právním úkonům a její psychiatrické posuzování
27. Způsobilost k řízení motorových vozidel a držení zbraně, povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků v psychiatrii
28. Posuzování pracovní schopnosti u duševních poruch
29. Právní aspekty psychiatrické hospitalizace
30. Soudně psychiatrické posuzování pachatelů trestné činnosti, ochranné léčení
31. Práva duševně nemocných
32. Základní etické problémy v psychiatrii
33. Kvalita života a duševní porucha

ČÁST B – NEJVÝZNAMNĚJŠÍ DUŠEVNÍ PORUCHY (epidemiologie, etiopatogeneze, klinické příznaky, diagnóza a diferenciální diagnóza, průběh a prognóza, pomocná vyšetření a obecné zásady léčby)

1. Demence u Alzheimerovy choroby
2. Vaskulární demence
3. Demence u chorob klasifikovaných jinde
4. Delirium jiné než vyvolané alkoholem nebo jinými drogami
5. Organické duševní poruchy (kromě demencí a deliria, organický amnestický syndrom, jiné duševní poruchy vznikající následkem onemocnění mozku a organické poruchy osobnosti podle MKN-10)
6. Duševní poruchy vyvolané požíváním alkoholu
7. Duševní poruchy vyvolané požíváním opioidních látek
8. Duševní poruchy vyvolané požíváním kanabinoidů
9. Duševní poruchy vyvolané užíváním sedativ nebo hypnotik
10. Duševní poruchy vyvolané užíváním kokainu a jiných stimulancií, zejména metamfetaminu
11. Duševní poruchy vyvolané užíváním halucinogenů a organických rozpouštědel
12. Schizofrenie (epidemiologie a etiopatogeneze klinický obraz)
13. Schizofrenie diagnóza a diferenciální diagnóza, průběh a prognóza)
14. Schizotypní porucha a porucha s bludy
15. Akutní a přechodné psychotické poruchy
16. Schizoafektivní porucha
17. Bipolární afektivní porucha
18. Periodická (rekurentní) depresivní porucha
19. Trvalé poruchy nálady
20. Fobické úzkostné poruchy
21. Panická porucha
22. Generalizovaná úzkostná porucha
23. Obsedantně kompulzivní porucha
24. Reakce na závažný stres, poruchy přizpůsobení a posttraumatická stresová porucha
25. Dissociativní (konverzní) poruchy
26. Somatoformní poruchy
27. Jiné neurotické poruchy: Neurastenie, Depersonalizační a derealizační syndrom
28. Mentální anorexie
29. Mentální bulimie a psychogenní přejídání
30. Neorganické poruchy spánku
31. Sexuální dysfunkce nevyvolané organickou poruchou nebo nemocí
32. Duševní poruchy spojené s šestinedělím
33. Specifické poruchy osobnosti

34. Návykové a impulzivní poruchy (patologické hráčství, pyrománie a kleptomanie, trichotillomanie)
35. Poruchy pohlavní identity
36. Poruchy sexuální preference
37. Mentální retardace
38. Specifické vývojové poruchy školních dovedností
39. Dětský autismus
40. Aspergerův syndrom a jiné poruchy autistického spektra (mimo dětský autismus)
41. Porucha aktivity a pozornosti a hyperkinetická porucha chování
42. Poruchy chování v dětství a adolescenci
43. Depresivní porucha chování u dětí
44. Emoční poruchy se začátkem specifickým pro dětství
45. Elektivní mutismus a poruchy přichylnosti v dětství
46. Neorganická enuréza a enkopréza, tikové poruchy
47. Porucha příjmu potravy v dětství
48. Psychosomatické a behaviorální poruchy v dětství
49. Psychopatologie spojená s tělesnými chorobami

ČÁST C – LÉČBA DUŠEVNÍCH PORUCH

1. Léčba antipsychotiky I. generace a sulpiridem a amisulpridem
2. Léčba SDA a aripiprazolem
3. Léčba MARTA
4. Léčba IMAO
5. Léčba tricyklickými antidepresivy
6. Léčba antidepresivy SSRI
7. Léčba duálními antidepresivy, tianeptinem a agomelatinem
8. Léčba nebenzodiazepinovými anxiolytiky a hypnotiky
9. Léčba benzodiazepinovými anxiolytiky a hypnotiky
10. Léčba thymoprofylaktiky
11. Léčba neuroprotektivy (mimo inhibitory ACHE a memantinu)
12. Léčba inhibitory ACHE a memantinem
13. Léčba metadonem a buprenorfinem
14. Léčba anticravingovými preparáty
15. Léčba metylfenidátem a atomoxetinem
16. Léčebné postupy u mírné kognitivní poruchy a demence
17. Léčebné postupy u alkoholového odvykacího stavu
18. Léčebné postupy u odvykacích stavů (nealkoholových)
19. Léčebné postupy u schizofrenie, včetně prevence relapsu
20. Léčebné postupy u farmakorezistentní schizofrenie
21. Léčebné postupy u neklidného a agresivního pacienta
22. Léčebné postupy u manické epizody
23. Léčebné postupy u depresivní epizody
24. Léčebné postupy u bipolární afektivní poruchy (thymoprofylaxe, prevence relapsu, rehabilitace a další psychosociální postupy)
25. Léčebné postupy u farmakorezistentní deprese
26. Léčebné postupy u obsedantně kompulzivní poruchy
27. Léčebné postupy u generalizované úzkostné poruchy
28. Léčebné postupy u panické poruchy
29. Léčebné postupy u fobických poruch
30. Léčebné postupy u posttraumatické stresové poruchy
31. Léčebné postupy u premenstruační dysforické poruchy
32. Léčebné postupy u spánkových poruch
33. Léčebné postupy u poruch příjmu potravy
34. Léčebné postupy u poruch osobnosti
35. Léčebné postupy u sexuálních dysfunkcí a léčebné postupy u poruch sexuální preference
36. Léčebné postupy u neklidných a agresivních nemocných s mentální retardací
37. Léčebné postupy u dětského autismu
38. Léčebné postupy u schizofrenie a deprese v dětském věku
39. Léčebné postupy u hyperkinetických poruch
40. Volba psychofarmaka při současné Parkinsonově nemoci
41. Volba psychofarmaka při nadváze
42. Volba psychofarmaka v těhotenství a laktaci

43. Volba psychofarmaka ve vyšším věku
44. Psychofarmaka v nepsychiatrických indikacích
45. Vhodné a nevhodné kombinace psychofarmak
46. Maligní neuroleptický syndrom a serotoninový syndrom
47. Elektrokonvulzivní léčba
48. Repetitivní transkraniální magnetická stimulace a vagová nervová stimulace
49. Léčba jasným světlem, spánková deprivace a psychochirurgie
50. Chronobiologie a chronobiologická léčba duševních poruch
51. Hlubinná a psychoanalytická psychoterapie
52. Dynamická a interpersonální psychoterapie
53. Rogersovská psychoterapie
54. Kognitivní a behaviorální terapie (včetně nácvikové terapie)
55. Gestalt terapie a logoterapie
56. Eklektické a integrativní pojetí psychoterapie
57. Psychoedukace, racionální a komunikační psychoterapie
58. Sugestivní a hypnotická psychoterapie
59. Relaxační a imaginativní psychoterapie
60. Interpersonální psychoterapie
61. Podpůrná psychoterapie
62. Skupinová psychoterapie a terapeutická komunita
63. Rodinná a systemická terapie
64. Krizová intervence – definice, spouštěče krize, průběh a psychoterapeutické zásady
65. První pomoc v psychiatrii
66. Rehabilitace (včetně lázeňské léčby) a resocializace duševně nemocných

Doporučená literatura k atestaci pro rok 2015

PSYCHIATRIE

LITERATURA

- BALINT, M.: *Lékař, jeho pacient a nemoc*. Praha, Grada, 1999
- BANKOVSKÁ- MOTLOVÁ L., ŠPANIEL F. *Schizofrenie. Jak předejít relapsu aneb terapie pro 21. století*. 2. vydání. Mladá fronta, 2013
- BAŠTECKÝ, J., ŠAVLÍK, J., ŠIMEK, J. a kol.: *Psychosomatická medicína*. Grada, Avicenum, 1993
- BAUDIŠ, P., LIBIGER, J.: *Psychiatrie a etika*. Galén, 2002
- DÖRNER, K., PLOG., U.: *Bláznit je lidské*. Praha, Grada, 1998, 356 s.
- DUŠEK K., VEČEŘOVÁ A. *Diagnostika a terapie duševních poruch*. Grada, 2010
- EIKELMANN, B.: *Sociální psychiatrie. Základne poznatky a prax*. Trenčín, Vydavateľstvo F, 2000
- FIŠAR Z. a kol.: *Vybrané kapitoly z biologické psychiatrie*. 2. Vydání. Grada, 2009
- FRAŇKOVÁ, S., KLEIN, Z.: *Úvod do etologie člověka*. Praha, HZ systém, 1997
- HAŠKOVCOVÁ, H.: *Euthanasie*. Galén, Praha, 2000.
- HERMAN E, PRAŠKO J., SEIFERTO VÁ D. *Konziliární psychiatrie*, Medical Tribune, Galen, 2007
- HONZÁK, R.: *Komunikační pasti v medicíně*. Praha, Galén, 2. vyd., 1999, 165 s.
- HORT, V., HRDLIČKA, M., KOCOURKOVÁ, J., MALÁ, E.: *Dětská psychiatrie*. Praha, Portál, 2002
- HÖSCHL, C., LIBIGER, J., ŠVESTKA, J.: *Psychiatrie*. Tigris, 2. vydání, Praha, 2004, 895 s.
- JIRÁK R. a kol.: *Gerontopsychiatrie*, Galén, 2013
- KOLEKTIV: *Slovník psychiatrických termínů*. Praha, Psychiatrické centrum, 1998
- KOUKOLÍK F. *Lidský Mozek. Funkční systémy. Norma a poruchy. Třetí, přepracované a doplněné vydání*. Galén, 2012
- KRATOCHVÍL S. *Základy psychoterapie*. Portál, 2012
- KRCH, F.D. a kol.: *Poruchy příjmu potravy*. Praha, Grada, 1998
- LANGMEIER, J., KREJČÍROVÁ, D.: *Vývojová psychologie*. Grada Publishing, 2006
- LÁTALOVÁ K. *Bipolární afektivní porucha*. Grada 2010
- NEŠPOR, K.: *Návykové chování a závislost. Současné poznatky a perspektivy léčby*. Praha, Portál, 2000
- NEVŠÍMALOVÁ, S., ŠONKA, K. a kol.: *Poruchy spánku a bdění*. 2. vyd. Praha: Galén; 2007.
- PAPEŽOVÁ H. *Spektrum poruch příjmu potravy. Interdisciplinární přístup*. Grada, 2010
- PAVLOVSKÝ, P. a kol.: *Soudní psychiatrie a psychologie, 4. aktualizované vydání*. Praha, Grada, 2012.
- PRAŠKO, J. a kol.: *Poruchy osobnosti*. Praha, Portál, 2003, 358 s.
- PRAŠKO J., LÁTALOVÁ K. a kol. *Psychiatrie v primární péči*. Mladá fronta, 2013
- Preiss M, Kučerová H. (ed) *Neuropsychologie v psychiatrii*. Grada, 2006.
- PROCHASKA, J.O., NORCROSS, J.C. :*Psychoterapeutické systémy. Průřez teoriemi*. Praha, Grada, 1999
- RABOCH J., PAVLOVSKÝ P. A KOL. *Psychiatrie*. Karolinum 2012.
- RABOCH J., UHLÍKOVÁ P. HELLEROVÁ P., 2014 ANDERS M., ŠUSTA M.: *Doporučené psychiatrické postupy IV*, ČPS ČLS
- SEIFERTO VÁ D., PRAŠKO J., HORÁČEK J., HÖSCHL C.: *Postupy v léčbě psychických poruch*. 2. vydání. Anepra 2008.
- WEISS, P.: *Sexuální deviace*. Praha, Portál, 2002, 360 s.
- VIZINOVÁ, J., PREISS, M.: *Posttraumatická stresová porucha*. Portál, Praha, 2000
- VODÁČKOVÁ, G. a kol.: *Krizová intervence*. Praha, Portál, 2002, 520 s.
- VYMĚTAL, J.: *Lékařská psychologie*, Portál, 2003, 396 s.

YALOM, I.D.: *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*. Hradec Králové, Konfrontace, 1999

Doporučujeme seznámit se s domácími odbornými periodiky za posledních 5 let :

Česká a slovenská psychiatrie
Psychiatrie
Psychiatrie pro praxi
Časopis lékařů českých
Praktický lékař

Užitečná a doporučená je četba zahraničních periodik a výukové literatury, na příklad:

časopisy :

Archives of General Psychiatry
The American Journal of Psychiatry
British Journal of Psychiatry

učebnice a příručky :

KAPLAN, H.I., SADOCK, B.J., GREBB, J.A.: *Synopsis of Psychiatry*. Behavioral Sciences, Clinical Psychiatry, 10th ed. London: Williams and Wilkins, 2014
GELDER, M. et al.: *Oxford Textbook of Psychiatry*. 4rd ed., Oxford, New York, Melbourne, Oxford University Press, 1999
JANICAK, P.G.: *Handbook of Psychopharmacotherapy*. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia, Baltimore, 2010